

ຖຸມື່ສົ່ງເສີມເຕັກນິກກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການເກັບກ່ຽວສາລີອາຫານສັດ

Corn Post Harvesting Technique Manual

ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ບໍາໄມ້

ກົມສົ່ງເສີມເຕັກນິກ ແລະ ບຸງແຕ່ງກະສິກຳ

ໂຄງການຜະລິດກະສິກຳເປັນສິນຄ້າ ຢູ່ ສປປ ລາວ
LAO AGRICULTURE COMPETITIVENESS PROJECT

ເມສາ, 2021

ບົດນຳ

ຄຸ້ມືເຕັກນິກກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການເກັບກ່ຽວສາລືອາຫານສັດ ສ້າງຂຶ້ນເຝື່ອຕອບສະໜອງ ທາງດ້ານວິຊາການ ໃຫ້ ຊາວກະສີກອນ, ຜູ້ປະກອບການ, ກຸ່ມຮັດທຸລະກິດດ້ານການບຸກສາລືອາຫານສັດ, ໃຫ້ມີຄວາມເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບ ເຕັກນິກ ຫຼັງການເກັບກ່ຽວສາລືອາຫານສັດ ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕາມຂັ້ນຕອນ ຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດມີການເສຍຫາຍໜ້ອຍ, ຄຸນນະພາບສູງ ແລະ ເປັນສິນຄ້າ.

ເນື້ອໃນເຕັກນິກຂອງຄຸ້ມືສະບັບນີ້ ແມ່ນໄດ້ຄັດຈຸ່ອນເອົາ ຈາກບັນດາເອກະສານຕ່າງໆ ທາງໝາຍໃນ, ຕ່າງປະເທດ ແລະ ຈາກປະສົບການຕົວຈິງ ທີ່ໄດ້ຮັດຮ່ວມກັບຊາວກະສີກອນ ໃນບາງເຂດຂອງລາວ ຊຶ່ງໄດ້ມີ ການຮຽບຮຽງ ແລະ ຜ່ານຄະນະວິຊາການຂອງ ກົມສິ່ງເສີມເຕັກນິກ ແລະ ບຸງແຕ່ງກະສິກຳ ເຝື່ອປັບປຸງເນື້ອໃນບິດ ໃຫ້ແຫດເໝາະກັບສະພາບຕົວຈິງຂອງບ້ານເຮົາ.

ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ເຫັນວ່າຊາວກະສີກອນບາງທ້ອງຖິ່ນ ແມ່ນຍັງປະຕິບັດບໍ່ທັນໄດ້ດີຕາມເຕັກນິກຫຼັງການເກັບ ກ່ຽວ, ເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດມີການເສຍຫາຍໜ້າຍ, ຄຸນນະພາບຕໍ່າ ແລະ ບໍ່ສາມາດເປັນສິນຄ້າໄດ້ຕາມມາດຕະຖານ ຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ

ສະນັ້ນ, ກົມສິ່ງເສີມເຕັກນິກ ແລະ ບຸງແຕ່ງກະສິກຳ ຈຶ່ງໄດ້ສ້າງຄຸ້ມື ສະບັບນີ້ເຝື່ອເຜີຍແຜ່ໃຫ້ຊາວສວນ ໄດ້ນຳ ໃຊ້ໃຫ້ຖືກຕອງຕາມຫຼັກວິຊາການ ໃນຂອບເຂດທີ່ວປະເທດ ໄດ້ນຳໃຊ້ເປັນເຄື່ອງມືຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

ສາລະບານ

ບົດນຳ	i
I. ສະພາບລວມ	1
II. ອຸປະກອນ	1
1. ອຸປະກອນຮັບໃຊ້ເຂົ້າໃນການເກັບກ່ຽວ	1
2. ອຸປະກອນຮັບໃຊ້ຫຼັງການເກັບກ່ຽວ	1
III. ກ່ອນການເກັບກ່ຽວ	2
1. ການສັງເກດກ່ອນການເກັບກ່ຽວ	2
2. ການເກັບກ່ຽວ	2
IV. ຫຼັງການເກັບກ່ຽວ	3
1. ວິທີການແກະມັດສາລີ	3
3. ວິທີການຫຼຸດຄວາມຊຸ່ມຂອງເມັດ	4
3. ການທຳຄວາມສະອາດ	5
4. ການເກັບຮັກສາ	5

I. ສະຫະບລວມ

ສາລືອາຫານສັດ ເປັນຜິດເສດຖະກິດຊະນິດໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນ ແລະ ສາມາດສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນຢູ່ໜ້າຍແຂວງໃນຂອບເຂດທີ່ວປະເທດ. ນອກນັ້ນສາລືອາຫານສັດ ຍັງເປັນສ່ວນປະກອບຫຼັກ ສໍາລັບການເຮັດອາຫານສັດ. ສາລືຍັງເປັນຜິດຊະນິດໜຶ່ງ ທີ່ຊາວກະສິກອນມີຢືນຢັນປຸກ ຮອງຈາກເຊົ້າ ເພະວ່າຕະຫຼາດມີຄວາມເຕັ້ງການໜ້າຍ. ສະນັ້ນເຕັກນິກວິທີການ ຫຼັງການເກັບກ່ຽວສາລື ກໍ່ມີຄວາມສຳຄັນເພະວ່າຖ້າປະຕິບັດບໍ່ຖືກຕາມເຕັກນິກ ແມ່ນຈະຮັດໃຫ້ເມັດສາລືບໍ່ໄດ້ຄຸນນະພາບດີ, ຕະຫຼາດບໍ່ຕ້ອງການ ລາຄາຕົກຕໍ່າ, ຂາຍບໍ່ໄດ້ ການຜະລິດມີການຂາດທຶນ, ບໍ່ມີລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວ, ສະນັ້ນພວກເຮົາຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮູ້ເຕັກນິກວິທີການດັ່ງກ່າວ ເຜືອເຮັດໃຫ້ ການຜະລິດສາລືອາຫານສັດໄດ້ຄຸນນະພາບດີ.

II. ອຸປະກອນ

1. ອຸປະກອນຮັບໃຊ້ເຊົ້າໃນການເກັບກ່ຽວ

- ກະຕ່າ ຫຼື ກະແຊະ
- ລົດເດີນຕາມ
- ກະປົາ
- ລົດເກັບກ່ຽວ
- ເຄື່ອງແທກຄວາມຊຸ່ມ
- ຜ້າ, ມິດ ແລະ ອື່ນງ.

2. ອຸປະກອນຮັບໃຊ້ຫຼັງການເກັບກ່ຽວ

- ເຄື່ອງແກະເມັດ
- ຜ້າ ຫຼື ເຜີນ
- ເຄື່ອງອົບ
- ລານຕາກ
- ເລື່າ, ສາງ
- ເປົາໃສ່ເຜື່ອເກັບມ້ຽນ
- ກະທຳໄມ້ ແລະ ອື່ນງ

III. ກ່ອນການເກັບກ່ຽວ

1. ການສັງເກດກ່ອນການເກັບກ່ຽວ

- ສາລືອາຫານສັດ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນມີອາຍຸໃນການເກັບກ່ຽວປະມານ 100-130 ວັນ, ຂຶ້ນກັບແຕ່ລະແນວຜົນ.
- ສັງເກດເບິ່ງເປືອກຫຼຸມຝັກ, ໃບ, ລຳຕົ້ນສາລີ ຈະເຫັນປົງປ່ຽນເປັນສີຄ້າຍຄືເປືອງເຂົ້າ ແມ່ນສາມາດເກັບກ່ຽວໄດ້.
- ຖ້າໃຫ້ດີທີ່ສຸດ ຄວນມີເຄື່ອງແທກຄວາມຊຸ່ມ ຂອງເມັດສາລີໃນຝັກ ປະມານ 21-28%

2. ການເກັບກ່ຽວ

ການເກັບກ່ຽວສາລືອາຫານສັດມີ 2 ຮູບແບບຄື: ເກັບກ່ຽວດ້ວຍແຮງງານຄົນ ແລະ ເກັບກ່ຽວດ້ວຍເຄື່ອງຈັກ

- ການເກັບກ່ຽວດ້ວຍແຮງງານຄົນທີ່ນີ້ຍືມກັນ ແມ່ນມີ 2 ວິທີຄື:
 - ແກະເປືອກອອກ ແລ້ວເກັບເອົາຝັກດີບ ໄປໃສ່ເລົ້າໄວ້.
 - ເກັບເອົາເປັນຝັກ ແລ້ວມາໃຊ້ແຮງງານຄົນ ແກະເປືອກອອກ
- ການເກັບກ່ຽວດ້ວຍກົນຈັກ ແມ່ນໃຊ້ລົດກ່ຽວອອກມາເປັນເມັດເລີຍສ່ວນຫຼາຍຈະໃຊ້ຢູ່ເຂດຝັ້ນທີ່ຮາບຜຽງ, ມີຝັ້ນທີ່ບຸກທີ່ກວ້າງ ຫຼື ບຸກເປັນອຸດສະຫະກຳຈຳນວນຫຼາຍຈຶ່ງນີ້ຍືມໃຊ້.

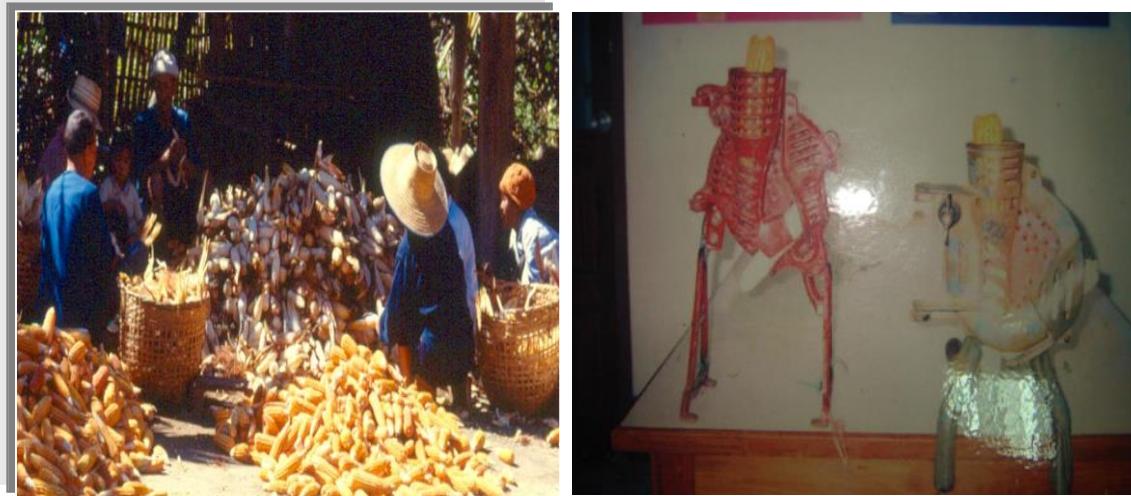

IV. ប្លែករោគ

1. វិທីការណ៍រដ្ឋម៉ោងសាច់

1.1. ឱ្យនៅក្នុងការប្រើប្រាស់

ឱ្យនៅក្នុងការប្រើប្រាស់ត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ឡើងដើម្បី ប្រើប្រាស់ការប្រើប្រាស់បានលើការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធដឹកជញ្ជូន ឬការប្រើប្រាស់បានលើការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធទីផ្សេងៗ។

1.2. ឱ្យត្រួចត្រូវបានប្រើប្រាស់ (រដ្ឋម៉ោង)

ការប្រើប្រាស់រដ្ឋម៉ោង គឺជាការប្រើប្រាស់រដ្ឋម៉ោង ដែលមានភាពស្រួលបានលើការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធដឹកជញ្ជូន ឬការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធទីផ្សេងៗ។

- ឱ្យត្រួចត្រូវបានប្រើប្រាស់បានលើការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធដឹកជញ្ជូន ឬការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធទីផ្សេងៗ។
- ឱ្យត្រួចត្រូវបានប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធដឹកជញ្ជូន ឬការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធទីផ្សេងៗ។

ឱ្យត្រួចត្រូវបានប្រើប្រាស់ ជាផ្លូវការប្រើប្រាស់រដ្ឋម៉ោង ដែលមានភាពស្រួលបានលើការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធដឹកជញ្ជូន ឬការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធទីផ្សេងៗ។ រដ្ឋម៉ោង គឺជាការប្រើប្រាស់រដ្ឋម៉ោង ដែលមានភាពស្រួលបានលើការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធដឹកជញ្ជូន ឬការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធទីផ្សេងៗ។

3. វិທិការាម្ចាស់ទុកគម្រោង

2.1. ពាក្យតុលី

រាយការណ៍ដែលមិនមែនមិន 2 វិធិតិ:

- **ពាក្យតុលីដៃខែ:** គុណមិនាពាក្យតុលី និង ឱ្យផ្លូវការបានសារិចខ្លះ: ផ្លូវការ, ផ្លូវការបានសារិចខ្លះ
- **ពាក្យតុលីខែ:** គុណមិនាពាក្យតុលី និង ឱ្យផ្លូវការបានសារិចខ្លះ: ផ្លូវការ, ផ្លូវការបានសារិចខ្លះ

2.2. ឥត្តិថែរិប

រាយការឥត្តិថែរិបដែលមិនមែនមិន 2 វិធិតិ:

1. **តែរិបទីឱ្យគម្រោងរកនុង ភាគធម៌រំលែក ឬ ឯករាជ្យ។**
2. **តែរិបទីឱ្យគម្រោងរកនុង ភាគធម៌រំលែក ឬ ឯករាជ្យ។**

រូបទីឱ្យតែរិបទីឱ្យគម្រោងរកនុងបន្ទាន់ឯករាជ្យ

រូបទីឱ្យតែរិបទីឱ្យគម្រោងរកនុងបន្ទាន់ឯករាជ្យ

3. ການທຳຄວາມສະອາດ

ໝາຍເຖິງການແພົກເອົາ ເສດຂອງແກ່ນສາລີ, ສິ່ງເຈືອປິນອື່ນງູ ອອກຈາກເມັດສາລີ, ນອກຈາກນິ້ນຢັ້ງຊ່ວຍ
ປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ເກີດຜະຍາດ ແລະ ແມ່ງໄມ້ທຳລາຍ ໃນເວລາເກັບຮັກສາ ດັ່ງລາຍລະອຽດລຸ່ມນີ້:

1. ໃຊ້ແຮງງານຂອງຄົນຝັດ ດ້ວຍກະດັງ, ວິ (ສານດ້ວຍໄມ້)
2. ໃຊ້ເຄື່ອງຈັກເປົ່າ ແລະ ໃຊ້ເຄື່ອງຄັດ (ແຕ່ຖ້າໃຊ້ເຄື່ອງຈັກສີເມັດສາລີນີ້ນ ມັນຈະທຳຄວາມສາອາດໄປ
ຜ້ອມເລີຍ ເພະເຄື່ອງສີເມັດມີຝັດລົມເປົ່າເອົາສິ່ງເຈືອປິນອອກຜ້ອມ)

4. ການເກັບຮັກສາ

ວິທີການເກັບຮັກສາເມັດສາລີ ສ່ວນຫຼາຍຢູ່ບ້ານເຮົານິຍົມໃຊ້ມີ 2 ວິທີຄື:

❖ **ເກັບຮັກສາໄວ້ແບບຜົ່ນບ້ານ:**

- ເກັບໄວ້ຄາຟັກ ທີ່ປ່ອກເປົ່ອກອກແລ້ວ
- ເກັບໄວ້ເຢັນເມັດ

ສະຖານທີ່ເກັບມຽນ ແມ່ນໄວ້ໃນເລົ້າ, ສາງ. ຖ້າວ່າເຮັດເລົ້າ ຄວນປຸກໄວ້ບ່ອນທີ່ສູງ, ປອດໄຟ, ມີ
ອາກາດຖ່າຍເຫດີ, ບໍ່ໃຫ້ຝຶນຜະໄສ, ປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ໜຸ, ແມ່ງໄມ້ ແລະ ອື່ນງູ ມາລີບກວນ. ສ່ວນຫຼາຍຊ່າວ
ກະສີກອນນິຍົມ ເກັບຮັກສາສາລີໄວ້ທັງຝັກ ເພະຈະຮັດໃຫ້ອາກາດຖ່າຍເຫດີ ບໍ່ເກີດເຊື້ອລາ. ການເກັບ
ສາລີແບບຜົ່ນບ້ານຈະສາມາດເກັບໄວ້ໄດ້ 1–2 ເດືອນ, ຖ້າດິນກວ່ານິ້ນຈະມີມອດເຂົ້າທຳລາຍ ເຈະກົນ
ເມັດສາລີເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດເສຍຫາຍໄດ້.

❖ **ເກັບຮັກສາໄວ້ໃນສາງເຢັນ**

ເກັບໄວ້ໃນສາງເຢັນ ທີ່ມີອຸນຫະພູມບໍ່ເກີນ 15 ອົງສາ ວິທີນີ້ເປັນວິທີທີ່ມີປະສິດ ທີ່ພາບສູງທີ່ສຸດ
ສາມາດປ້ອງກັນ ແລະ ຫຼຸດການເສຍຫາຍຂອງເມັດສາລີໄດ້ດີ ເມັດສາລີມີຄຸນນະພາບດີ, ເກັບໄວ້ໄດ້ດິນ,
ແຕ່ມີຕົ້ນທຶນ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງ.

ຖ້າການເກັບຮັກສາໄວ້ບໍ່ດີຈະຮັດໃຫ້ ນິກ, ຫຸ, ແມ່ງໄມ້ເຂົ້າທຳລາຍໄດ້ງ່າຍ ແຮດໃຫ້ມີເມັດດຳ, ມີ
ມອດກົນ ແລະ ອື່ນງູ.

(ການເກັບຮັກສາໄວ້ໃນສາງ)

(ການເກັບຮັກສາໃສເລົ້າ)

ທີມງານປັບປຸງດ້ານເຕັກນິກ

1. ທ່ານ ກອງສີ ໄຊຍະວົງ ທີ່ວໜ້າແຜນກສົ່ງເສີມການຜະລິດ ແລະ ນໍາໃຫ້ມັກຜັນ
4. ທ່ານ ປິວທອງ ພິລາວົງ ອອງຫົວໜ້າແຜນກສົ່ງເສີມເຕັກນິກການຜະລິດ ແລະ ກິນຈັກກະສິກຳ

ຜູ້ກວດແກ່

1. ທ່ານ ວຽງສະໄຫວ ແສງສຸວິວົງ ອອງຫົວໜ້າກົມສົ່ງເສີມເຕັກນິກແລະປຸງແຕ່ງກະສິກຳ

ເອກະສານອ້າງອີງ

1. ເຕັກນິກການບຸກສາລີ ທີ່ເປັນເສດຖະກິດ ຂອງກອງສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ບໍາໄມ້ ເມສາ 2003.
2. ເອກະສານວິຊາການ ເປັນພາສາໄທ ກ່ຽວກັບສາລືອາຫານສັດ ຂອງກົມກະສົດ ແລະ ສະໜະກອນ ເດືອນ 11, ປີ 2547.